

GROTE OF SINT-LAURENSKERK ROTTERDAM

CANTATEDIENST

ZONDAG 21 DECEMBER 2025

19:00 UUR

HENRY PURCELL

REJOICE IN THE LORD ALWAYS

FRANCESCO DURANTE

MAGNIFICAT

LIVESTREAM VIA: WWW.LAURENSVOCAAL.NL

Wij gaan staan

Bemoediging Onze hulp in de Naam van de Heer,
Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Drempelgebed Heer onze God, vergeef ons al wat wij misdeden,
 En laat ons weer in vrede leven, door Christus onze Heer,
Amen.

Lied Gezang 66 LvdK, tekst van Lied 157a Nieuw Liedboek

Mijn ziel verheft Gods eer

LvdK Gezang 66

m: Straatsburg 1539/Datheen 1566

t: naar J.E. Voet

b: W. Barnard

1 Gemeente

Mijn ziel maakt groot de Heer,
 mijn geest verheugt zich zeer,
 want God heeft mij, geringe,
 die Hem als dienstmaagd dien,
 goedgunstig aangezien;
 en deed mij grote dingen.

2 Cantorij

Van nu aan, om wat Hij,
 de sterke deed aan mij,
 zullen mij zalig prijzen
 alle geslachten saam,
 want heilig is zijn naam,
 Hij zal zijn trouw bewijzen.

3 Gemeente

Zijn arm verstoot met kracht
de groten uit hun macht,
de vorsten van hun tronen,
maar Hij maakt kleinen groot
en zal met overvloed
de hongerigen lonen.

4 Allen

Hij heeft het lang voorzegd:
aan Israël, zijn knecht
zal Hij genade schenken
en Hij zal Abraham
en al wie na hem kwam
in eeuwigheid gedenken.

Wij gaan zitten

Gebed

Schriftlezing Lucas 1, vers 39-56

Maria en Elisabet

³⁹ Kort daarop reisde Maria in grote haast naar het bergland, naar een stad in Juda, ⁴⁰ waar ze het huis van Zacharias binnenging en Elisabet begroette. ⁴¹ Toen Elisabet de groet van Maria hoorde, sprong het kind op in haar schoot; ze werd vervuld van de heilige Geest ⁴² en riep luid: 'De meest gezegende ben je van alle vrouwen, en gezegend is de vrucht van je schoot! ⁴³ Wie ben ik dat de moeder van mijn Heer naar mij toe komt? ⁴⁴ Toen ik je groet hoorde, sprong het kind van vreugde op in mijn schoot. ⁴⁵ Gelukkig is zij die geloofd heeft dat de woorden van de Heer in vervulling zullen gaan.'

⁴⁶ Maria zei:

'Mijn ziel prijst en looft de Heer,

⁴⁷ mijn hart juicht om God, mijn redder:

⁴⁸ Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaar.

Alle geslachten zullen mij voortaan gelukkig prijzen,

⁴⁹ ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan,
heilig is zijn naam.

⁵⁰ Barmhartig is Hij, van geslacht op geslacht,
voor al wie Hem vereert.

⁵¹ Hij toont zijn macht en de kracht van zijn arm
en drijft uiteen wie zich verheven wanen,

⁵² heersers stoot Hij van hun troon
en wie gering is geeft Hij aanzien.

⁵³ Wie honger heeft overlaadt Hij met gaven,
maar rijken stuurt Hij weg met lege handen.

⁵⁴⁻⁵⁵ Hij trekt zich het lot aan van Israël, zijn dienaar,
zoals Hij aan onze voorouders heeft beloofd:

Hij herinnert zich zijn barmhartigheid
jegens Abraham en zijn nageslacht,
tot in eeuwigheid.'

⁵⁶ Maria bleef ongeveer drie maanden bij haar, en ging toen terug naar huis.

Vertaling: De Nieuwe Bijbelvertaling 2021

Cantorij

Rejoice in the Lord alway

Henry Purcell (ca. 1659-1695)

Rejoice in the Lord alway: and again I say, Rejoice.
Let your moderation be known unto all men.
The Lord is at hand. Be careful for nothing;
but in everything by prayer and supplication with thanksgiving
let your requests be made known unto God.
And the peace of God, which passeth all understanding,
shall keep your hearts and minds through Jesus Christ our Lord.

*Laat de Heer uw vreugde blijven; ik zeg u nogmaals: wees altijd
verheugd. Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen.
De Heer is nabij. Wees over niets bezorgd,
maar vraag in alle omstandigheden aan God wat u nodig hebt
en dank Hem in uw gebeden.
Dan zal de vrede van God, die alle verstand te boven gaat,
uw hart en gedachten in Christus Jezus bewaren.*

Filippenzen 4, vers 4-7 Nieuwe Bijbelvertaling 2021

Overdenking

Inzameling der gaven

De opbrengst van deze rondgang is bestemd voor diaconie en kerkrentmeesters. In de collecte bij de uitgang wordt uw speciale gift gevraagd voor de aan deze Cantatedienst verbonden kosten (zie pagina 10 van deze liturgie voor meer informatie).

Orgelspel

1 Gemeente**O kom, o kom, Immanuël**

LvdK Gezang 125

m: Frans/Th. Helmore
t: naar 'Veni, veni, Emmanuël', 12e eeuw
W. Barnard

1. O kom, o kom, Im - ma - nu - el,
ver - los uw volk, uw Is - ra - el,
her - stel het van el - len - de weer,
zo - dat het looft uw naam, o Heer!
Weest blij, weest blij, o Is - ra - el!
Hij is na - bij, Im - ma - nu - el!

2 Cantorij

O kom, Gij wortel Isaï,
verlos ons van de tyrannie,
van alle goden dezer eeuw,
o Herder, sla de boze leeuw.
Weest blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!

3 Gemeente

O kom, o kom, Gij Oriënt,
en maak uw licht alom bekend;
verjaag de nacht van nood en dood,
wij groeten reeds uw morgenrood.
Wees blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!

4 Cantorij

O kom, Gij sleutel Davids, kom
en open ons het heiligdom;
dat wij betreden uwe poort,
Jeruzalem, o vredesoord!
Weest blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!

5 Allen

O kom, die onze Heerser zijt,
in wolk en vuur en majesteit.
O Adonai die spreekt met macht,
verbreek het duister van de nacht.
Weest blij, weest blij, o Israël!
Hij is nabij, Immanuël!

Cantorij

Magnificat

Francesco Durante (1684-1755)

1. Koor

Magnificat anima mea Dominum.
Et exsultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillae suae.
Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna, qui potens est,
et sanctum nomen eius.

*Mijn ziel prijst en looft de Heer.
Mijn hart juicht om God, mijn redder.
Hij heeft oog gehad voor mij, zijn minste dienaars.
Voortaan zullen mij gelukkig prijzen alle geslachten.
Ja, grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan,
heilig is zijn naam.*

2. Duet Sopraan, Alt, Koor

Et misericordia a progenie
in progenies timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo,
dispersit superbos mente cordis sui.

*Barmhartig is hij, van geslacht op geslacht,
voor al wie hem vereert.
Hij toont zijn macht en de kracht van zijn arm
en drijft uiteen wie zich verheven wanen.*

3. Koor

Deposuit potentes de sede
et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis,
et divites dimisit inanes.

*Heersers stoot hij van hun troon
en wie gering is geeft hij aanzien.
Wie honger heeft overlaadt hij met gaven,
maar rijken stuurt hij weg met lege handen.*

4. Duet Tenor, Bas

Suscepit Israel, puerum suum,
recordatus misericordiae suae.

*Hij trekt zich het lot aan van Israël, zijn dienaar,
zoals hij aan onze voorouders heeft beloofd.*

5. Koor

Sicut locutus est ad patres nostros
Abraham et semini eius in saecula.

*hij herinnert zich zijn barmhartigheid jegens Abraham
en zijn nageslacht, tot in eeuwigheid.*

6. Koor

Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et semper
et in saecula saeculorum.
Amen.

*Eer zij de heerlijkheid Gods, Vader, Zoon en Heilige Geest.
Zo was het in den beginne, zo zij het thans en voor immer,
Tot in de eeuwen der eeuwen.
Amen.*

Gebed

Stil gebed

Onze Vader

Wij gaan staan

Zending en zegen

aan deze dienst werkten mee

Nicole Fiselier *sopraan*
Tobias Segura Peralta *alt*
Adrian Fernandes *tenor*
Jouke Wijmenga *bas*
Laurensorkest
Laurensantorij
Hayo Boerema *orgel*
Wiecher Mandemaker *dirigent*
Ds. Harold Schorren *voorganger*

volgende cantatedienst

zondag 18 januari 2026, 19:00 uur

Johann Sebastian Bach (1685-1750)

Mein liebster Jesus ist verloren BWV 154

John Amner (1579-1641)

Remember not, Lord, our offences

Eline Welle *alt*
Gerben Houba *tenor*
Guyon Mingelen *bas*
Laurensorkest
Laurensantorij
Hayo Boerema *orgel*
Wiecher Mandemaker *dirigent*
Ds. Joas van der Schoot *voorganger*

kerstnacht in de Laurenskerk

woensdag 24 december 2025

19:00 uur Kerstspeldienst voor jong en oud

21:00 uur Kerstzangdienst

23:00 uur Kerstnachtdienst **m.m.v. de Laurensantorij**

Hayo Boerema *orgel*
Wiecher Mandemaker *dirigent*
Ds. Harold Schorren *voorganger*

kerstochtend in de Laurenskerk

donderdag 25 december 2025, 10:30 uur

Laurensantorij
Hayo Boerema *orgel*
Wiecher Mandemaker *dirigent*
Ds. Joas van der Schoot *voorganger*

volgende muzikale vespers

zondag 28 december 2025, 19:00 uur

‘De onnozele kinderen’

Joost van den Vondel - O Kerstnacht, schoner dan de dagen

Gijsbert Westland *tenor*

Hayo Boerema *orgel*

Ds. Joas van der Schoot *voorganger*

oudjaarsmiddag in de Laurenskerk

woensdag 31 december 2025, 16:00 uur

Sylvestervespers

Laurens Vocaal Ensemble

Hayo Boerema *orgel*

Mirjam van den Hoek *dirigent*

Ds. Harold Schorren *voorganger*

volgend concert van de Laurenscontorij

zondag 11 januari 2026, 15:00 uur

Nieuwjaarsconcert

Gioachino Rossini (1792-1868)

Petite messe solennelle

Martha Bosch *sopraan*

Wies de Greef *alt*

Francis Ng *tenor*

Berend Eijkhout *bas*

Laurenscontorij

Dirk Luijmes *harmonium*

Gulmira Issabekova *piano*

Wiecher Mandemaker *dirigent*

Dit concert is een samenwerking tussen drie partijen: de Stichting Laurenskerk, de Vrienden van de Grote of Sint Laurenskerk en Laurens Vocaal.

Bestel kaarten via: www.laurenskerkrotterdam.nl

volgend concert van Laurens Symfonisch

zondag 18 januari 2026, 14:15 uur

Mahlers Tweede symfonie met het Nederlands Ph O

Gustav Mahler (1860-1911)

Symfonie nr. 2 'Auferstehung'

Nikola Hillebrand *sopraan*

Marina Viotti *alt*

Nederlands Philharmonisch Orkest

Laurens Symfonisch

Lorenzo Viotti *dirigent*

De Doelen Rotterdam

Bestel kaarten via www.dedoelen.nl

belangrijke mededeling

Laurens Vocaal is voor de organisatie van de cantatediensten afhankelijk van particuliere giften en subsidies van diverse instanties. Wij vragen voor deze cantatedienst uw vrijwillige gift aan de uitgang. Een cantatedienst kost gemiddeld € 11000.

Om uit de kosten te komen is een bijdrage van gemiddeld **€ 40** per bezoeker nodig! Wilt u uw gift voor deze cantatedienst liever overmaken? Dat kan op Iban nummer NL93 ABNA 0640755666, t.n.v. Stichting Laurens Vocaal te Rotterdam.

U kunt nu ook direct geven via Tikkie. Zo werkt het: Open de camera-app van uw mobiel (of gebruik uw Tikkie-app of QR-scanner). Richt uw camera op onderstaande QR-code. De code wordt automatisch gescand.

De Stichting Laurens Vocaal Rotterdam is een culturele ANBI.

Alvast bedankt voor uw royale bijdrage!

zakelijk geïnteresseerd?

Bent u ook zakelijk geïnteresseerd? Bekijk dan onze case for support op <https://www.laurensvoaal.nl/doemee> of scan de QR code hieronder.

Toelichting

Henry Purcell – Rejoice in the Lord alway

Henry Purcell (1654-1695) was misschien wel de meest begaafde Engelse componist van de 17^e eeuw. Geboren in Londen was hij op jonge leeftijd zanger in de Chapel Royal, volgde op zijn twintigste jaar John Blow op als organist van de Westminster Abbey, en werd een paar jaar later organist van de Chapel Royal.

Naast de bekende opera 'Dido and Aeneas' en semi-opera's (zogenaamde 'Masques'¹) schreef hij toneelmuziek bij werken van Shakespeare en Dryden, meer dan zestig anthems, instrumentale muziek, en nog heel veel meer.

De anthem neemt een vaste plaats in in de liturgie van de Anglicaanse Kerk, en kan worden beschouwd als een equivalent van het 17^e-eeuwse motet en cantate in de Lutherse eredienst in Duitsland. Het verschil is dat de anthem, anders dan de Duitse kerkcantates, louter uit Bijbelteksten bestaat. De naam zou een verbastering zijn van het Oud-Engelse 'antefen' (antifoon), oorspronkelijk een wisselzang tussen twee stemgroepen, een hoge (jongensstemmen) en een lage (mannenstemmen).

De anthem kende ruwweg twee vormen: de zogenoemde 'full-anthem' voor koor, al dan niet met instrumentale begeleiding, en de 'verse-anthem', waarin ook solistische passages waren opgenomen. In de anthem van vanavond horen we de verse-anthem, in combinatie met de antfonale compositietechniek. De tekst is uit Filippienzen 4: 4-7.

De anthem wordt voorafgegaan door een instrumentaal voorspel, waarin Purcell's voorliefde voor de basso ostinato tot uitdrukking komt. Dat is een techniek waarbij eenzelfde thema bij herhaling terugkeert, meestal in de bas. Deze techniek werd vooral in de instrumentale muziek van de 16^e en 17^e eeuw toegepast, we zien daar de benamingen chaconne, passacaglia. In Engeland sprak men van Ground. Het basthema dat in deze instrumentale inleiding klinkt is een steeds terugkerende dalende toonladder, die we kennen van de klokken van de Westminster Abbey. Daaraan ontleent deze anthem de bijnaam 'The Bell Anthem'.

De compositie is verdeeld in veertien korte fragmenten van afwisselend soli, koor en instrumentale tussenspelen (hier 'Symphony' genoemd), ingeleid door een instrumentaal preludium. Het principe van de herhaling is bepalend voor de structuur van de anthem. Je zou je zelfs kunnen voorstellen dat het teruggaat op de tekst: 'Ik zeg u nogmaals: wees altijd verheugd'. In gezang 98 is dat door Willem Barnard weergegeven met: 'Dat zeg ik u, dat zeg ik u: verblijdt u!', een geniale vondst!

¹ Bijvoorbeeld 'King Arthur', waarin we frappante overeenkomsten horen met de refreinen uit deze anthem.

Er is dus veel herkenbaars in de anthem. De toonsoort C gr. blijft, op een paar korte uitstapjes naar verwante toonsoorten na, de koers bepalen. Ook de driedelige maatsoort blijft gehandhaafd, op één uitzondering na: tegen het einde bij 'And the peace of God' komt er een 2/2 maat. Omdat daar overwegend syllabisch gezongen wordt (per noot één lettergreep) klinkt dit gedeelte als een psalmodie, als een meerstemmig recitatief.

Het meest treffende van deze mooie muziek is de kracht van de eenvoud. Daar was het Purcell ook om te doen: geen ingewikkelde subtiliteiten. Het effect is iets vrolijks opgeruimd, iets wat je bijblijft, helemaal in de geest van deze zondag Gaudete.

Barend Schuurman

Francesco Durante – Magnificat

Francesco Durante (1684-1755) is, als bijna exacte tijdgenoot van Bach, zo'n voorbeeld van een componist die in z'n eigen tijd zeer gewaardeerd werd maar later in de muziekgeschiedenis toch meer naar de achtergrond verdween. Eén van zijn leerlingen is bijvoorbeeld Pergolesi, een naam die bij veel muzikliefhebbers toch meer herkenning zal oproepen. Het geeft dan ook te denken dat het Magnificat dat we vanavond uitvoeren, nog enige bekendheid geniet omdat het jarenlang ten onrechte werd toegeschreven aan Pergolesi!

Durante was een kind van de Napolitaanse school en balanceerde op de rand van de *stile antico* en de *stile moderno*. Aan de ene kant herkennen we in zijn werk de invloeden van de *stile antico*, waarvan Palestrina het boegbeeld was en aan de andere kant zien we veel overeenkomsten met de *stile moderno* die o.a. werd vertegenwoordigd door z'n leerling Pergolesi. Hierover straks meer.

Samen met de lofzangen van Zacharias en Simeon behoort de lofzang van Maria (Magnificat) tot de zogenaamde cantica. Drie belangrijke lofzangen op teksten uit het nieuwe testament die qua vorm en stijl nauw aansluiten bij de psalmen uit het oude testament. In de westerse kerk werd het Magnificat een vast onderdeel van de vespers en is als zodanig dus heel bekend geworden. De structuur van deze lofzang leent zich heel goed voor een uitgebreide toonzetting in meerdere delen zoals blijkt uit talrijke composities.

Het Magnificat van Durante bestaat uit 6 delen.

In deel 1 komen de eerste drie verzen van het Magnificat aan bod. De sopranen openen met de statige cantus firmus waarna alle stemmen invoegen in een vrolijk polyfone zetting. Het orkest zindert van opgewekte muziek. Meerdere motieven doen hun intrede op de diverse frases uit de tekst maar bijna voortdurend is ergens in koor of orkest de cantus firmus hoorbaar als verbindend element.

In het tweede deel worden de verzen 4 en 5 van de tekst getoonzet. Het contrast in deze twee verzen wordt door Durante in een tweedelige aria en koorzetting getoonzet. Het meer ingetogen 4^e vers wordt vertolkt door de sopraansolo terwijl het 5^e vers een korte, krachtige uitwerking krijgt voor het koor.

De zojuist genoemde delen zijn geschreven in de *stile moderno*, terwijl het nu volgende 3^e deel in de *stile antico* is geschreven. De verzen 6 en 7 uit de tekst worden gezet op een “ouderwets” thema dat de basis vormt voor een “ouderwetse” fugastructuur. Dit thema is het uitgangspunt en de harmonie ontstaat als gevolg daarvan. Het is dan wel weer de harmonie van zijn tijd en niet die van Palestrina!

Vers 8 van het Magnificat is bij Durante deel 4 geworden, een duet voor tenor en bas. De twee halfverzen van de tekst krijgen ieder hun eigen thematiek en die worden door Durante prachtig met elkaar verweven.

Deel 5 is een zetting van vers 9 uit het Magnificat. Het is een kort deel waarin de energieke begeleiding van het orkest uiteindelijk het koor verleidt tot eenzelfde opgewekte activiteit.

Deel 6 omvat de doxologie. Na een korte majesteitelijke opening in *stile antico* keert de cantus firmus terug, we herkennen deze van deel 1. Polyfonie en harmonie gaan hand in hand in een feestelijke, briljante zetting waar virtuositeit en musiceervreugde de boventoon voeren.

Het Magnificat van Durante blinkt qua opzet en compositie uit in eenvoud. Durante slaagt erin met eenvoudige middelen de Lofzang van Maria volop leven in te blazen. Het is gewoon heerlijke muziek op weg naar Kerst.

Wiecher Mandemaker

De musici, het
bestuur en de raad
van toezicht van
Laurens Vocaal
wensen u gezegende,
vredige en liefdevolle
Kerstdagen & een
gezond en muzikaal
2026!